

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

60. Fuit sæpius à diversis Confessariis ad me dlata ista quæstio. An gabella possit imponi rebus ad proprios usus necessariis, nimirum carnibus, piscibus, sali, frumento, oleo, &c. & si pœnitens ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

1. Ratio est, quia pro omni actu pretio aestimabili potest accipi merces, sed actus meretricius, si consideretur, non ut turpis, & illicitus, sed ut naturalis, & delectationi hominum accommodatus, potest pretio aestimari. Ergo, &c.

2. Igitur materia, pro qua datur turpe lucrum, etsi sit res illicita, non est tamen res inuendibilis, & de actu fornicationis, etsi prohibitum sit sub mortali, ne fiat, non est tamen iustum, ut si committatur, gratis committatur, & per consequens, neque prohibitum, ut pro illa merces accipiatur. Et licet sit illicitum, dare, vel recipere pretium, ante fornicationem commissam, quia talis datio, vel acceptio includit consensum in fornicationem. Post peccatum vero commissum datio, & acceptio potest esse absque peccato, si nimiam detur, & accipiatur, non ex complacentia peccati, sed ratione obsequij, vel laboris alteri praestiti.

3. His tamen non obstantibus, non desunt DD. qui probabiliter contrariam sententiam docent, ut Durandus in 3. dist. 39. q. 4. Medina C. de rest. q. 20. Nauar. r. 17. n. 40. in fin. & ex neotericis Paulus Comitulus in resp. mor. lib. 3. q. 5. & Ioan. Valer. in differ. eni. vtriusque fori, vers. Promissio, differ. 8. ubi putat supradictos Doctores supponere falsum, nempe vsum corporis meretricis ad actum venereum esse in foro conscientiae vendibilem, ipsamque separari posse ab ipso peccato. Nam in ipso vtu corporis turpi consistit perfectio, & consummatio peccati, quomodo igitur potest separari in rei veritate, ab ipso peccato? Reuera enim meretrix petit mercedem, propter delectationem illam libidinosam, quam debet exhibere ad se accedenti, per vsum sui corporis, & propter eandem promittit vitmercedem, & sic propter peccatum. Ceteras rationes vide apud Valerum, & Nauar. ubi supra. Ex quibus apparet, utramque sententiam esse probabilem, licet prima sit probabilior. Vnde non erit neganda absolutio, si aliquis rem habuerit cum meretrice, si postea nollet solvere mercedem consuetam, etiam si eam dare promiserit.

4. Notandum est tamen cum Valero ubi supra. & Tolet. lib. 5. c. 21. n. 7. quod datio, & acceptio pro fornicario actu est mala, quia pro re turpi, & ob peccatum, sed non contra iustitiam, & ideo etiam secundum hanc posteriorem sententiam, meretrix non tenetur restituere. Idem dicendum est contra Lopez, foeminas accipientes munera a suis amatoribus, spes consequendi ab ipsis, quod praed concupiscunt, si non consentiant non esse obnoxias restitutioni, quia nullus est amator, qui non verecundaretur, & erubesceret, si praefata munera sibi remitterentur, verum enim ea donant, licet ob defectum finem, & supradicta, foeminae, non recipiunt ea sub pacto, siue tanquam pretium impudicitiae, sed tanquam incitamentum. Et ita docet Valerius ubi supra, verb. Restitutio, differ. 34 & Rebellus part. 1. lib. 3. q. 7. n. 6.

RESOL. LX.

Fuit sapius a diuersis Confessariis ad me delata ista questio. An gabella possit imponi rebus ad proprios vsus necessariis, nimirum carnibus, piscibus, sali, frumento, oleo, &c. & si penitens nollet restituere defraudationem in his gabellis, an sit deneganda illi absolutio? Ex p. 2. tract. 17. & Misc. 3. Ref. 28.

Sup. hoc p. 1. n. 1. M Emimi tunc me respondisse, Molinam tom. 3. disp. 669. n. 2. Suarez de legibus, lib. 5. c. 15. n. 3. Valquez opusc. de rest. c. 6. s. 3. dub. 1. Azorium part. 3. lib. 1. c. 21. qu. 1. Malder. in 2. 2. tr. 5. c. 6. dub. 6. Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 1. praecip. 7. art. 3. dub. 1. conel. 1. Turrian. in 2. 2. tom. 2. disp. 14. dub. 3. num. 2. & alios, affirmatiuam sententiam tenere, nam tales ga-

bella non sunt prohibita iure naturali, sed solummodo iuris ciuile potest consuetudine abrogari. Ergo, vbi consuetudo talis consuetudine existerit, talis gabella non erit iniusta. Suarez vero probat impositionem huius gabellae non esse iniustam, quia prohibita, & respicit ad ius ciuile, neque quia mala. Ergo, &c. Hanc opinionem sequuti sunt Lessius lib. 2. c. 3. dub. 7. Reginaldus tom. 1. lib. 10. c. 25. n. 377. Molfesius in summo, tom. 1. tr. 1. c. 22. n. 96. non absolute, sed in his quatuor casibus. Primò, quando vrger necessitas publica, & restitua gabella aliunde colligi non possunt, neque sufficienter succurrunt, quando haec gabella ex communi & libero consensu populi statuitur. Tertio, quando securitati praedictarum rerum denegatur, alia via consulti non potest. Quarto, quando consuetudo, qua hominum memoriam excedit, obtinuit, ut super huiusmodi rebus gabella imponatur.

2. Sed hanc sententiam non esse amplectendam defendunt non infusa classis Theologi. Hi sunt Caiet. ver. v. legal. Zanardus in suo direct. part. 1. c. 12. in expositione septimi praecip. Medina in part. 1. q. 96. art. 4. fol. mibi 513. Sotus de iust. lib. 3. q. 6. art. 7. Tolet. lib. 5. c. 73. n. 1. Angel. ver. Pedagogium, num. 3. Sotus de conf. lib. 3. c. 29. n. 9. Bertazzol. vol. 1. conf. 107. n. 4. Roland. vol. 3. conf. 42. n. 18. Becius conf. 96. n. 1. & 18. & alij. Probatur haec opinio. Quando non tenetur iusta forma gabellae, gabella est iniusta, sed in nostro casu seruatur iusta forma gabellae; Ergo est iniusta. Maior est certa, Minor probatur, quia in tali genere tributorum, pauperes plus grauantur, quam grauari debeant, postulat enim iusta forma tributorum, ut pauperes non magis onerentur, quam diuites. Sed in nostro casu non tenetur proportio geometrica inter diuites & pauperes. Ergo, &c. Haec sententia mihi videtur probabilis, licet etiam visa est Martino Bonacinae de contr. disp. 2. q. 5. punct. 1. n. 5. licet ego sequar contrariam probabilitatem. Quare dicendum videtur, non debere confessarium denegare abolutionem penitentis, qui nollet restituere talium gabellarum defraudationem.

RESOL. LXI.

An si quis narrat peccata alterius audire, & expresse asserit se nihil certo scire, sed tantum videri quod auditur, an peccet mortaliter, & teneatur ad aliam restitutionem fama illius? Ex p. 4. tract. 4. & Misc. 1. Ref. 28.

§. 1. Hic casus sapissime accidit. Affirmatiuam sententiam docent Sotus de iust. lib. 3. qu. 6. art. 3. ad 4. Nauarrus c. 18. n. m. 10. Villalobos in summo tom. 2. tr. 1. dub. 36. n. 6. Tannerus ubi supra. Maldertus in 2. 2. tr. 7. c. 1. dub. 13. Syluius in 2. 2. D. Thomas, q. 63. art. 2. quae sit 16. conel. 3. Turtianus in 2. 2. tom. 2. disp. 53. dub. 10. n. 8. & alij; quod si referunt peccata aliorum, eo ipso sunt causa, ut alij talia peccata nouerint, & per consequens sunt causa, ut fama alterius apud plures amittatur. Et hanc opinionem multi recentiores, ut Azor. part. 3. lib. 13. c. 6. Lessius lib. 2. c. 11. dub. 5. Layman in Theol. mor. lib. 3. sect. 5. tr. 3. part. 1. c. 3. n. 7. Io. de la Cruz in direct. pr. 8. q. 2. art. 2. dub. 3. conel. 4. & alij tenent, quando qui refert, sit vit tanta audientiaris, ut ei credatur, etiam si tantum audire referat, vel quando eo modo narret, ut aliquos ex leuitate quidem credituros putet, sed nulla perie data causa sufficiente.

2. His tamen non obstantibus; licet supradictae opiniones sint probabiles, & amplectendae, contrariam probabilem etiam esse pato cum Tannero in 2. 2. D. Thomas, disp. 4. 7. 8. dub. 7. n. 139. & illam docent Caieranus 2. 2. q. 33. art. 2. dub. 2. Sotus in 4. disp. 15. qu. 1.

COOPER
IN NO TOTI
TU VI VI
E III

Sup. hoc in Resol. & 88. not. praericta.

Sup. hoc in tom. 6. tr. 7. Resol. 116. 8. penal. vbi medium.